2264-0045/0

6/02/97

MINISTERE DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA TOTALITE DE L'IMMEUBLE, EN CE COMPRIS LE JARDINET ET SA GRILLE, SIS SQUARE VERGOTE 16 A SCHAERBEEK

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22 et 23;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 16 mars 1995 ouvrant la procédure de classement comme monument de la totalité de l'immeuble, en ce compris le jardinet et sa grille, sis square Vergote 16 à Schaerbeek;

Vu l'avis de la Commission royale des monuments et des sites émis le 8 mai 1996;

Considérant que les propriétaires n'ont pas émis d'observation dans le délai prévu par l'article 20 de l'ordonnance du 4 mars 1993;

Sur la proposition du Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites,

A R R E T E :

Article 1er - Est classé comme monument la totalité de

MINISTERIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET GEBOUW, MET INBEGRIP VAN HET TUINTJE MET ZIJN HEKKEN, GELEGEN VERGOTESQUARE 16 TE SCHAARBEEK

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op artikelen 22 en 23;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 16 maart 1995 houdende opening van de procedure tot bescherming als monument van de totaliteit van het gebouw, met inbegrip van het tuintje met zijn hekken, gelegen Vergotesquare 16 te Schaarbeek;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen uitgebracht op 8 mei 1996;

Overwegende dat de eigenaars geen opmerkingen hebben meegedeeld binnen de termijn opgelegd in artikel 20 van de ordonnantie van 4 maart 1993;

Op de voordracht van de Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen,

B E S L U I T :

Artikel 1 - Wordt beschermd als geheel de totaliteit van

l'immeuble, en ce compris le jardinet et sa grille, sis square Vergote 16 à Schaerbeek, connu au cadastre de Schaerbeek, 11ème division, section C, 2ème feuille, parcelle n° 140 Z 8, en raison de son intérêt historique et artistique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

Art. 2 - La zone de protection relative à l'ensemble décrit dans l'article 1er comprend les voiries, parties de voiries, ainsi que l'ensemble des parcelles ou parties de parcelles reprises dans le périmètre délimité sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 3 - Le Ministre ayant les Monuments et Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 06/02/97

Par le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et Ministre des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

van het gebouw, met inbegrip van het tuintje met zijn hekken, gelegen Vergotesquare 16 te Schaarbeek, bekend ten kadaster te Schaarbeek, 11de afdeling, sectie C, 2de blad, perceel nr 140 Z 8, omwille van zijn historische en artistieke waarde, zoals nader bepaald in bijlage I gevoegd bij dit besluit.

Art. 2 - De vrijwaringszone met betrekking tot het in artikel 1 vermelde geheel betreft de wegen, gedeelten van de wegen evenals het geheel van de percelen of gedeelten van de percelen opgenomen in de omtrek, afgebakend op het plan gevoegd in bijlage II bij dit besluit.

Art. 3 - De Minister tot wiens bevoegdheid Monumenten en Landschappen behoort, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 06/02/97

Door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

Charles PICQUE.

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA TOTALITE DE L'IMMEUBLE, EN CE COMPRIS LE JARDINET ET SA GRILLE, SIS SQUARE VERGOTE 16 A SCHAERBEEK

Réf. cadastrales : Schaerbeek, 11ème division, section C, 2ème feuille, parcelle n° 140 Z 8

Description sommaire :

Occupant l'angle formé par le square Vergote et l'avenue Hoover, cette habitation de style moderniste a été construite en 1924 sur les plans de l'architecte Alfred Nyst.

Entouré par un étroit jardinet ceint d'une grille, l'immeuble en briques et à toiture plate compte quatre niveaux, le rez-de-chaussée comprenant également le garage et le hall d'entrée, disposé quant à lui vers l'avenue Hoover. Ce niveau est marqué par un soubassement en pierre bleue, recouvrant également la saillie triangulaire du premier étage qui surmonte l'entrée du garage côté square. L'importante travée d'angle est traitée par un arrondi, percé d'une large travée quadripartite au premier et second niveau, et par une loggia rythmée par cinq fines colonnettes métalliques, protégées par un garde-corps tubulaire caractéristique. La façade de deux travées donnant sur l'avenue Hoover se prolonge sur les deux premiers niveaux par une travée couverte d'une terrasse également avec garde-corps tubulaire.

Intérieur

L'aménagement d'origine a été conservé avec son décor Art-Déco tout à fait représentatif : revêtement de sol du hall d'entrée en marbre nordique, cage d'escalier combinant le bois incrusté pour le départ et des écrans de cuir pour la garniture des rambardes aux motifs spiralés; lambris et huisseries ornées de fines ferrures évoquant l'oiseau Phénix. Chaque pièce possède des cache-radiateurs différents, présentant des panneaux métalliques ajourés de décors géométriques variés.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique

Durant la période d'entre-deux-guerres, la construction de grandes habitations de prestige, d'immeubles à appartements et de rapport s'est développée le long du tracé schaerbeekois des boulevards de la "grande ceinture", permettant à de nombreux architectes, inspirés par l'Art-Déco, ainsi qu'aux premiers modernistes comme Adrien Blomme ou Louis Herman De Koninck d'affirmer leur style dans des contextes urbanistiques variés,

où alternent les implantations en ordre continu, ouvert et semi-ouvert. Un climat d'émulation en a résulté, suscitant une recherche de formes nouvelles adaptées aux exigences de la vie moderne. Les constructions d'Alfred Nyst sont représentatives à cet égard des courants novateurs, tout en veillant à s'intégrer harmonieusement au tissu urbain environnant.

Intérêt artistique

Dans cette maison d'angle, l'architecte Alfred Nyst (1877-1977) se révèle comme un précurseur des tendances modernistes qui vont s'épanouir durant les années trente. La sobriété de la composition, l'utilisation fonctionnelle des matériaux, le souci d'éclairement des espaces intérieurs, l'équilibre harmonieux des proportions distinguent tout particulièrement ce bâtiment des immeubles de rapport d'inspiration Beaux-Arts et Art-Déco qui bordent le Square Vergote. La clarté formelle du parti architectural de Nyst fut appréciée par Henry Van De Velde et l'école moderniste en général. Il succéda ainsi à Louis Vander Swaelmen à la tête de la "Société Belge des Urbanistes et architectes Modernistes".

Outre ses qualités de conception et d'exécution, cet immeuble a conservé ses intérieurs d'origine et de remarquables éléments de décor, très raffinés, dans le plus pur style Art-Déco. L'élégance de ces ornementations les rapproche de créations contemporaines des ateliers Chambon.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 06/02/97 ,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et Ministre des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

Charles PICQUE.

BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET GEBOUW, MET INBEGRIP VAN HET TUINTJE MET ZIJN HEKKEN, GELEGEN VERGOTESQUARE 16 TE SCHAARBEEK

Kadastrale gegevens : Schaarbeek, 11de afdeling, sectie C, 2de blad, perceel nr 140 Z 8

Beknopte beschrijving

Dit huis dat in 1924 volgens de plannen van architect Alfred Nyst in modernistische stijl werd gebouwd, bezet de hoek gevormd door de Vergotesquare en de Hooverlaan.

Het gebouw, omgeven door een smalle tuin met hek, is opgetrokken in baksteen en telt vier bouwlagen onder een plat dak. De begane grond die eveneens de garage aan de Vergotesquare en de inkom aan de Hooverlaan omvat, werd uitgevoerd in blauwe hardsteen die verderloopt over de tweezijdige erker boven de garagepoort. De belangrijke afgeronde hoekpartij wordt in de eerste twee bouwlagen verlicht door een vierlicht en is op de laatste verdieping opengewerkt met een loggia, geritmeerd door vijf fijne metalen colonnetten die verbonden worden door een typische buisvormige leuning. De gevel van twee traveeën aan de Hooverlaan wordt over de eerste twee bouwlagen verlengd met een door een terras bekroonde travee, eveneens met buisvormige leuning.

Interieur

De oorspronkelijke inrichting met zeer karakteristieke art-deco-decoratie is bewaard gebleven : de vloerbedekking van de inkomhal in Noords marmer, het trappenhuis waarbij gebruik werd gemaakt van ingewerkt hout voor de trappaal en leren panelen voor de versiering van de trapleuning met spiraalmotieven ; de lambriseringen en deurkozijnen versierd met fijn ijzerbeslag dat een feniks voorstelt. Elk vertrek bezit verschillende radiatormantels, bestaande uit metalen panelen met verscheidene opengewerkte geometrische decors.

Waarde van het goed volgens de maatstaven bepaald in artikel 2, 1° van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed :

Historische waarde :

Het interbellum kende een ongehoorde bloei van grote prestigieuze woningen, appartementsgebouwen en huurhuizen langs de Schaarbeekse boulevards van de " grote ring ". Talrijke door de art deco geïnspireerde architecten alsook de eerste modernisten zoals Adrien Blomme of Louis Herman De Koninck etaleerden hun eigen stijl in een gevarieerde stedebouwkundige context, waar open en halfopen bebouwingen elkaar afwisselden. Een zekere

wedijver was het resultaat waarbij op zoek werd gegaan naar nieuwe vormen die aangepast waren aan de eisen van het moderne leven. Binnen deze vernieuwende stromingen zijn de constructies van Alfred Nyst representatieve voorbeelden die tegelijkertijd oog hebben voor een harmonieuze integratie in het omliggend stadsweefsel.

Artistieke waarde

In dit hoekhuis toont architect Alfred Nyst (1877-1977) zich een voorloper van de modernistische stromingen die tot bloei zouden komen gedurende de jaren dertig. De sobere gevelopstand, het functioneel gebruik van de materialen, de aandacht voor de verlichting van de binnenruimtes en de harmonieuze verhoudingen onderscheiden dit gebouw van de andere huurpanden van beaux-arts- en art-deco-inspiratie die rond de Vergotesquare gebouwd werden. De klare vormentaal die uit Nysts architectuur spreekt, werd erg op prijs gesteld door Henry Van de Velde en de modernistische school in het algemeen. Zo volgde Nyst Louis Vander Swaelmen op aan het hoofd van de "Belgische Maatschappij van Stedebouwkundigen en Modernistische Architecten".

Naast het uitzonderlijke ontwerp en de uitvoering heeft dit gebouw zijn oorspronkelijke interieur behouden evenals een aantal opmerkelijke, zeer verfijnde decorelementen, in de meest zuivere art-decostijl. Door haar elegant uiterlijk sluit deze ornamentatie dicht aan bij de ontwerpen van de ateliers Chambon uit dezelfde periode.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 06/02/17 ,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

Charles PICQUE.

ANNEXE II A L' ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA TOTALITE DE L'IMMEUBLE, EN CE COMPRIS LE JARDINET ET SA GRILLE, SIS SQUARE VERGOTE 16 A SCHAERBEEK

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET GEBOUW, MET INBEGRIP VAN HET TUINTJE MET ZIJN HEKKEN, GELEGEN VERGOTESQUARE 16 TE SCHAARBEEK

DELIMITATION DE LA ZONE DE PROTECTION

AFBAKENING VAN DE VRIJWARINGSZONE

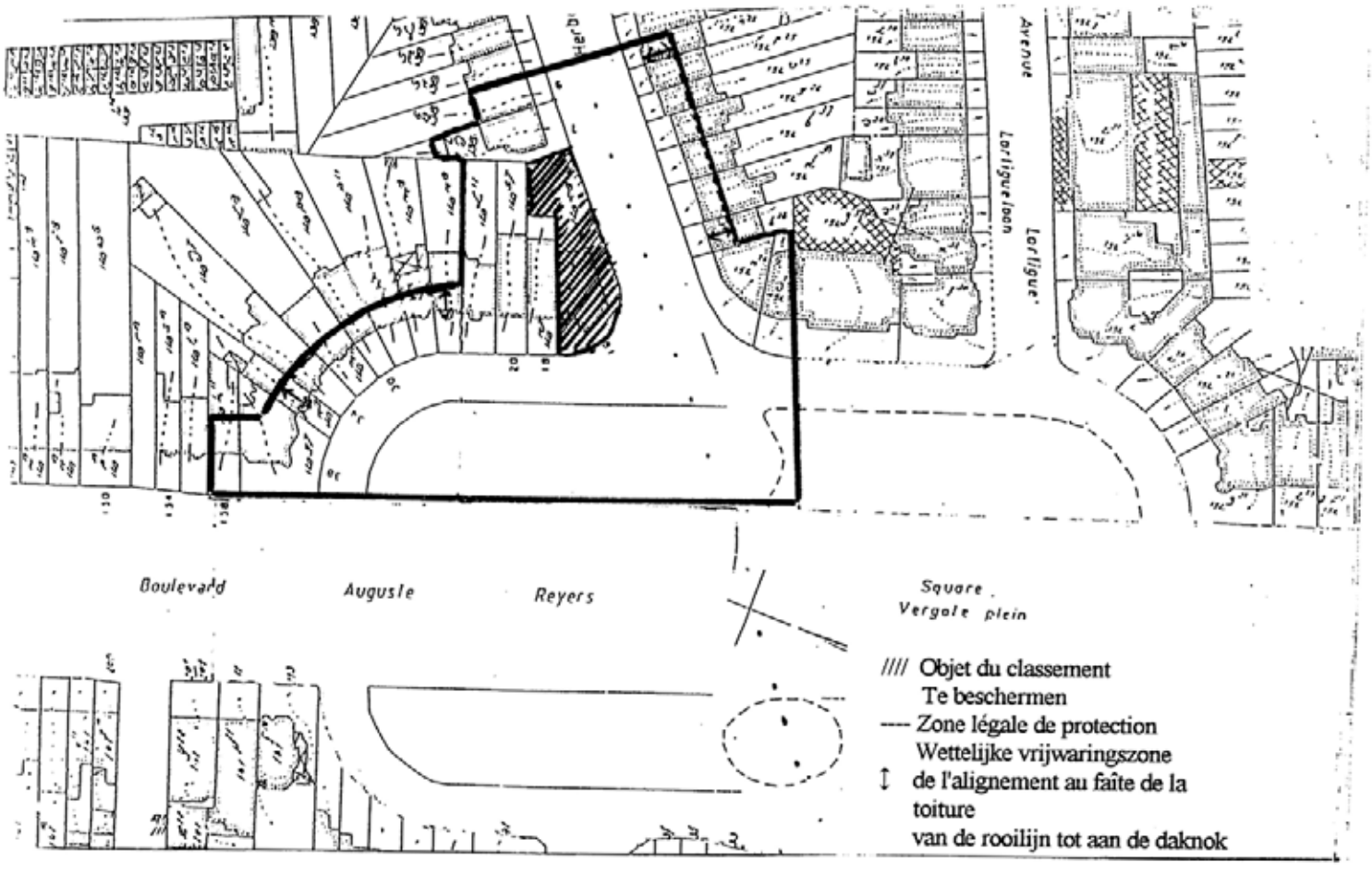

Vu pour être annexé à l'arrêté du 06/02/97,

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 06/02/97,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale et Ministre des Pouvoirs locaux, de l'Emploi, du Logement et des Monuments et Sites

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en Minister van Plaatselijke Besturen, Tewerkstelling, Huisvesting en Monumenten en Landschappen

Charles PICQUE

V.9511